

שבת פרשת וילך, שבת שובה, ו' תשרי, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הכוחות מבטאים את הנפש על ידי כך שפועלת ומתגלה קצת
2 על-ידם, וכמו בכח החכמה וכח המעשה שמזה יודעים
3 אם הוא חכם וגבור כו', וכאשר רואים את פעולת כוח החכמה, הרי
4 זו הוכחה על מציאותה, ובמידה מסויימת גם על מהותה, של החכמה בנפש
5 האדם. וכך גם כאשר האדם עושה
6 פעולות של גבורה הרי זה מלמד על
7 גבורת נפשו מה-שאינן השם
8 אינו מגלה את הנפש כלל,
9 והוא בבחינת העלם לגמרי
10 וכפי שהתבאר לעיל שמטעם זה אנשים
11 בעלי תכונות שונות לגמרי נקראים
12 בשם זהה. ומצד זה הנה גילוי
13 העצם הוא בבחינת ה'שם'
14 דוקא וכפי שנתבאר לעיל שהשם
15 הוא הממשיך את הנפש בגוף, ועצם
16 הנפש מוגדר בזה, מה-שאינן-
17 בבחינת 'כח', הרי לא תמיד
18 יש בו גילוי העצם, ואדרבה,
19 ברוב הפעמים לא מתגלה
20 העצם בבחינת 'כח'. וכמו-כן
21 מההפרש שבין נשמות
22 ישראל לשאר הנבראים⁴¹,
23 שבנשמות ישראל כתיב⁴²
24 הפסוק האמור בכריאת אדם הראשון
25 שתחילה ברא הקדוש ברוך הוא את
26 גופו ואחר-כך ויפח באפיו נשמת
27 חיים, ואיתא מובא על כך
28 בזהר⁴³ מאן דנפח מתוכיה
29 נפח, מי שנפח (אור) מתוכו הוא
30 נופח (בשונה מדיבור שבו האדם
31 מוציא הבל חיצוני בלבד, הרי הנופח
32 אור רב עושה זאת מתוכו) ומבאר
33 בתניא⁴⁴ דהינו מתוכיותו
34 ומפנימיותו, שתוכיות
35 ופנימיות החיות שבאדם
36 מוציא בנפיתו בכח, כדי
37 להוציא הרבה אור ולנפח, אדם צריך
38 להתאמץ ולהוציא את האוויר מתוכו
39 ומפנימיותו הנה הכח של החיות
40 האלוקית שבאה מפנימיות האלוקות
41 שבנשמות ישראל שהוא

מתוכיותו ומפנימיותו של הקדוש-ברוך-הוא, כביכול, יש בו
המשכת העצמות, מה-שאינן בהתהוות כל שאר הנבראים
שעל החיות שלהם לא נאמר "ויפח", אף שגם הם נתהוו מבחינת
'כח' באלוקות, כמו שכתוב⁴⁵ במפורש בכתוב אמה עשית את
השמים ואת הארץ בכחך
הגדול, מכל-מקום התהוותם
של כל שאר הנבראים בפועל היא
על-ידי הדבור, שהוא הדיבור
לעומת "ויפח", בבחינת הכל
והארה בעלמא ולא העצם.
ונמצא, שבענין ה'כח'
שבהתהוות הנבראים, לא
נמשך העצם עצמו אלא רק הארה
ממנו. ובענין זה היא מעלת
ה'שם' לגבי 'כח', שה'שם'
ממשיך (תמיד) את העצם
בגילוי, שעל-ידו נפנה האדם
שקוראים לו בשמו, פונה לקוראו
בכל עצמותו ולא רק בחלק והארה
מועטת מעצמו, ועד שעל-ידי
ה'שם' ממשיכים את הפחות
משרשם ומקורם העצמי,
כמבאר בהוספות לתורה
אור⁴⁶ בנוגע לקריאת שם
חכם או חסדן וכיוצא בזה,
שעל-ידי-זה שקוראים לאדם
בתאים אלה ומשכחים אותו כחכם או
בעל-חסד מעוררים את כח
החכמה או החסד שקיימים בו,
מההעלם אל הגילוי שאכן יפעל
בעניני חכמה וחסד בפועל [וזהו
הטעם שמצינו ששבוו
החכמים את רבי שמעון בן
יוחאי, כדי לעורר את
התגלות השפע ממנו כו'⁴⁷]
ונמצא שהשם מעורר את ההשפעה.
ויתרה מזה בענין קריאת
השמות למעלה באלוקות,

(41) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' קכה ואילך. אוה"ת ויחי ח"ו תתשטו, א. סה"מ תרנ"ב ע' יד. ובכ"מ.
(42) בראשית ב, ז. (43) זהר הובא בתניא שבהערה הבאה. וראה "מ"מ, הגהות והערות קצרות" לתניא שם. וש"נ. (44) רפ"ב.
(45) ירמי' לב, יז. (46) קב, א ואילך. (47) ראה המשך והחרים תרל"א ע' מט ואילך.